

ANBEFALINGER TIL STYRKET FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB I AARHUS

Anbefalinger fra udvalget for frivillighed og samskabelse til Aarhus Byråd i anledning af året som Frivillighovedstad 2018

Udvalget for frivillighed og samskabelse er nedsat for at sætte den overordnede ramme og retning for arbejdet med at styrke medborgerskab, frivillighed og samskabelse i Aarhus i forbindelse med, at Aarhus har været Europæisk Frivillighovedstad 2018.

Udvalget for frivillighed og samskabelse har arbejdet med, hvilke initiativer, indsatser og handlinger der kan understøtte dette ud fra en målsætning om, at det skal være sjovt, nemt og tilgængeligt at være frivillig og bidrage som medborger i Aarhus.

På baggrund af arbejdet indstiller udvalget til, at byrådet vedtager en række anbefalinger.

Udvalget indstiller desuden til, at Aarhus Byråd afholder en temadrøftelse om frivillighed og samskabelse for – med afsæt i anbefalingerne – at sætte en fælles, politisk vision for frivillighed i fremtiden i Aarhus Kommune. Anbefalingerne er beskrevet i det følgende.

Med venlig hilsen

medlemmerne af udvalget for
frivillighed og samskabelse

FRIVILLIG
AARHUS 2018

EUROPÆISK FRIVILLIGHOVEDSTAD

ANBEFALINGER TIL STYRKET FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB I AARHUS

FRIVILLIG
AARHUS 2018

EUROPÆISK FRIVILLIGHEDSTAD

ANBEFALING 1 – SAMSKABENDE TILGANG TIL RESSOURCER, FACILITETER OG VIDEN

I løbet af året som Frivillighovedstad er det blevet tydeligt for udvalget for frivillighed og samskabelse, at Aarhus kommune, frivillige foreninger og andre organisationer og fællesskaber bør anlægge en mere samskabende tilgang til samarbejdet omkring frivillighed.

Det er for eksempel når en forening har lokaler, der fast står tomme i løbet af ugen, som kan lånes ud til en mindre forening i samme lokalområde. Eller det er når kommunens plejehjem eller daginstitutioner og skoler, kan gøre det muligt for foreninger i lokalområdet at låne lokaler eller andre faciliteter til afholdelse af deres arrangementer. Og det er når viden og knowhow kan deles gennem fælles kurser, viden på tværs, netværk mv på tværs af kommune og civilsamfund.

Det anbefales, at:

det undersøges, hvordan der kan opnås en samskabende tilgang til ressourcer, faciliteter og viden. For eksempel muligheden for, at der afsættes midler i en pulje, der går til at implementere tiltag, der gør det lettere at dele og udlåne ressourcer og faciliteter, og muligheden for at oprette et fælles bookingsystem, der kan øge tilgængeligheden til ressourcer og faciliteter på tværs af kommune og civilsamfund.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres uden yderligere økonomi. Afdækningen af økonomi vil indgå i forbindelse med forvaltningens belysning af anbefalingen.

ANBEFALING 2 – STYRKET ARBEJDE MED FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB BLANDT KOMMUNENS SAMARBEJDS- PARTNERE

Aarhus Kommune har igangsat et internt arbejde med at styrke kulturen omkring samarbejdet med frivillige og medborgere blandt medarbejdere (bl.a. gennem arbejdet med en fælles retningslinje for frivillighed og medborgerskab).

På samme måde ønsker udvalget, at kommunens samarbejdspartnere, der indgår i samarbejdsaftaler eller modtager støtte fra Aarhus Kommune, arbejder med, hvordan kulturen om at det skal være nemt, sjovt og tilgængeligt at være frivillig og bidrage som medborger i Aarhus, kan styrkes i Aarhus kommunes samarbejdsrelation med deres organisation.

Det anbefales, at: der i indgåelse af samarbejdsaftaler og kontrakter med samarbejdspartnere aftales, hvordan der aktivt bidrages til at understøtte frivillighed og medborgerskab.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer.

ANBEFALINGER TIL STYRKET FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB I AARHUS

FRIVILLIG
AARHUS 2018

EUROPEISK FRIVILLIGHEDSTAD

ANBEFALING 3 – FÆLLES KODEKS FOR AARHUS KOMMUNES SAMARBEJDE MED CIVILSAMFUNDET

Udvalget har i løbet af Frivilligåret fået opmærksomhed på, at det ikke altid er let, sjovt og tilgængeligt at samskabe med kommunen. Det er særligt i de tilfælde, hvor der er tale om tværgående indsatser, at civilsamfundet oplever at det kan være svært at finde indgangen og at der kan være forskellige måder de mødes på af kommunen. Særligt hvis man som organisation eller forening ønsker at gå i en tværmagistratslig dialog eller hvis man har konkrete spørgsmål eller ønsker til samarbejde.

Derfor ønsker udvalget, at der udarbejdes et kodeks – eller en slags "vejviser" – for, hvordan vi som kommune samarbejder på tværs af sektorer. Samtidig skal medarbejderne i Aarhus have en faciliterende tilgang når de møder borgere, foreninger og andre aktører, og hjælpe videre til rette indgang. En 24-timers medborgerskabsregel skal sikre, at henvendelser til vejviseren besvares inden for 24 timer.

Desuden oprettes en lokal udfordringsret, hvor frivillige foreninger og andre kan gå til med uhensigtsmæssige statslige og lokale regler, retningslinjer og andet der giver bøv. Det understøttes samtidig Medborgerskabspolitikens vision om at "Bureaukrati og regler, der står i vejen for det frivillige engagement, skal altid kunne begrundes og forklares. Kan de ikke det, må de udfordres."

Det anbefales at: der udvikles et fælles kodeks for hvordan vi som Aarhus kommune ønsker at fremstå ensartet og let tilgængelige i samarbejdet med civilsamfundet og andre aktører. Konkret kan det være gennem en 'fælles vejviser for frivillighed og medborgerskab' for Aarhus Kommune.

Samtidig skal det sikres, at borgere, foreninger og andre får hurtigt svar ved henvendelser vedrørende frivillighed og medborgerskab.

Endelig skal der være et sted, hvor regler og retningslinjer, der opleves som en hindring i forhold til målsætningen om, at det skal være nemt, sjovt og tilgængeligt at være frivillig i Aarhus kan indmeldes, så de kan blive ændret.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer.

ANBEFALING 4 – ØGET SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF KOMMUNER OG FRIVILLIGCENTRE I REGION MIDTJYLLAND

I begyndelse af året som Frivillighovedstad 2018 blev der – i samarbejde med Region Midtjylland - afholdt et lærings- og inspirationsseminar på tværs af regionens frivilligcentre og kommuner.

Seminaret blev brugt på at erfaringsudveksle, sparre og knytte et tættere samarbejde mellem frivilligcentre på tværs af Region Midtjylland.

Tilbagemeldingerne fra de deltagende frivilligcentre har været positive med ønske om at det gentages.

Det anbefales, at: Aarhus kommune går i dialog med Region Midtjylland og Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark (paraplyorganisation for frivilligcentre) om at fortsætte samarbejdet med et årligt inspirations- og læringsseminar for de frivilligcentre, der ligger i regionen.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer.

ANBEFALINGER TIL STYRKET FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB I AARHUS

FRIVILLIG
AARHUS 2018

EUROPEISK FRIVILLIGHEDSTAD

ANBEFALING 5 – FÆLLES FRIVILLIGRÅD FOR AARHUS KOMMUNE

Der er behov for et fortsat tværgående perspektiv på, hvordan Aarhus kommune samlet udvikler og arbejder med at det er sjovt, nemt og tilgængeligt at være frivillig. Et frivilligråd i Aarhus Kommune kan løfte arven fra Frivillighovedstaden og have en vigtig rådgivende rolle i forhold til byrådets arbejde med frivillighed, bl.a. i forhold til disse anbefalinger.

I dag har Aarhus Kommune alene et Frivilligråd på ældre, og sundheds- og omsorgsområdet, mens Folkeoplysningsudvalget understøtter det folkeoplysende område og der tilsvarende er rådgivende organer inden for andre områder. Der er altså ikke et råd, der repræsenterer en samlet stemme for frivilligheden i Aarhus.

Ved at nedsætte et fælles Frivilligråd med fokus på alle kommunens områder, får frivilligheden en bredere stemme og Byrådet og Aarhus Kommune får en stærk samarbejds- og sparringspartner, der kan rådgive om frivillighed generelt. Frivilligrådet kan f.eks. have deltagelse af et udpeget medlem fra frivilligrådet på ældreområdet, et medlem fra Folkeoplysningsudvalget og tilsvarende fra andre områder.

Det anbefales, at: mulighederne og fordelene ved at nedsættes et fælles, tværgående frivilligråd for hele kommunens virke undersøges. Det anbefales, at der undersøges en løsning, hvor rådet i første omgang nedsættes i en forsøgsperiode på tre år.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer. Afdækningen af økonomi ved et fælles frivilligråd foretages ved forvaltningens belysning af forslaget og vil indgå i ny indstilling til byrådet.

ANBEFALING 6 – NYTÆNKNING AF ØKONOMISK STØTTE- STRUKTUR PÅ TVÆRS AF DET SOCIALE OG FOLKEOPLYSENDE OMRÅDE

På det folkeoplysende område er kommunens støtte i høj grad bundet op på aktivitets- og medlemsstøtte. For mange foreninger giver dette en driftsmæssig sikkerhed, da deres relativt faste medlemskab sikrer en driftsstøtte. Omvendt er støtten inden for det sociale område i høj grad bundet op på udviklingsmidler, der giver foreningerne gode udviklingsmæssige forudsætninger.

I sit arbejde har udvalget oplevet, at man inden for begge områder efterspørger nye muligheder i støttestrukturerne, der peger mod henholdsvis mere udviklings- og driftsstøtte.

Måden at tildele midler inden for de to områder kan altså med fordel nytænkes til gavn og gensidig læring for begge områder. Udvalget ønsker altså ikke, at midlerne, der tildeles inden for de to områder blandes sammen.

Det anbefales, at: Aarhus med udgangspunkt i Frivillighovedstadsarbejdet inviterer til dialog med det nationale Frivilligråd, og andre hovedorganisationer inden for de to områder, hvor de økonomiske støttestrukturer nytænkes på tværs af det folkeoplysende og sociale område. På baggrund af dialogen skal Byrådet derefter drøfte hvorvidt Aarhus Kommune kan udgøre en øvebane, hvor nye støttestrukturer afprøves og evalueres over en afgrænset periode.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer. Hvis dialogen munder ud i et ønske om at afprøve nye støttestrukturer vil økonomi blive belyst i ny indstilling til byrådet.

ANBEFALINGER TIL STYRKET FRIVILLIGHED OG MEDBORGERSKAB I AARHUS

FRIVILLIG
AARHUS 2018

EUROPEISK FRIVILLIGHEDSTAD

ANBEFALING 7 – UDDANNELSE OG KOMPETENCEUDVIKLING I SAMARBEJDET MED FRIVILLIGE

Aarhus Kommune skal som organisation og arbejdsplads have en fælles kultur omkring frivillighed og medborgerskab. Det er vigtigt, at denne kultur fastholdes og introduceres for bl.a. ledere, nye medarbejdere, arbejdsmiljø- og MED-organisationerne.

Det kan bl.a. understøttes ved at sikre en fremtidig uddannelse og kompetenceudvikling – både for medarbejdere, ledere, frivillige der skal introduceres til opgaver i kommunen og byrådets medlemmer.

Det anbefales, at: det undersøges, hvordan frivillighed og samskabelse kan tænkes ind i eksisterende rammer for introduktion, lærings-, uddannelses- og kompetenceudviklingstilbud til Aarhus Kommunes ansatte og frivillige med tilknytning til kommunen i forhold til at styrke samarbejdet og relationen mellem kommune og frivillig/frivillig forening.

Derudover at byrådet ved starten på hver byrådsperiode klædes på, til at gå forrest som medborgere i Aarhus.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer. Afdækningen af økonomi vil indgå i forvaltningens belysning af anbefalingen.

ANBEFALING 8 – VIDEREFØRELSE AF STAFETTEN TIL ANDRE UDVALG

Udvalget for frivillighed og samskabelse har i løbet af året fået øjnene op for, hvordan arbejdet med frivillighed og samskabelse trækker tråde til kommunens forskellige fagområder på tværs af magistratsafdelinger.

Udvalget er i løbet af 2018 blevet præsenteret for magistratsafdelingernes arbejde med at nedbryde barrierer og udvikle frivillighed og medborgerskab ud fra målet om, at det skal være nemt, sjovt og tilgængeligt at være frivillig i Aarhus.

For at understøtte, at læringen og erfaringerne fra året som Frivillighovedstad 2018 lever videre, temasættes frivillighed og medborgerskab i de øvrige udvalg i 2019. Det er i forhold til de kommende 1-årige opgaveudvalg, og det er i de faste udvalg, hvor magistratsafdelingerne præsenterer status på deres arbejde med at nedbryde barrierer og udvikle frivilligheden og medborgerskabet i Aarhus for deres respektive udvalg med henblik på at få en politisk drøftelse af, om det kalder på yderligere handlinger.

Det anbefales at: emnet 'frivillighed og medborgerskab' rammesættes ved en temadrøftelse i de øvrige politiske udvalg i Aarhus Kommune i løbet af 2019, efter afholdelsen af en byrådstemadrøftelse. Magistratsafdelingerne skal her præsentere deres arbejde med at nedbryde barrierer og udvikle frivilligheden og medborgerskabet i Aarhus for deres respektive politiske udvalg med henblik på at få en politisk drøftelse af, hvilke yderligere handlinger der skal iværksættes.

I præsentationen skal afdelingerne fremlægge mål for, hvad de ønsker at opnå i 2019-2020.

Der skal samtidig arbejdes med effekterne af frivillighed og medborgerskab og hver enkelt afdeling skal i deres udvalgspræsentation fremlægge, hvordan der følges op og evalueres på indsatserne. Der fremlægges en samlet opfølgning til Byrådet ultimo 2020. Det anbefales, at videreførelsen af de politiske drøftelser forankres og koordineres i Økonomiudvalget.

Økonomi: Anbefalingen kan implementeres inden for eksisterende rammer.